

polnej do Lisowa. *Triglochin palustre* – AB88, ok. 4 km na N od Wiechowa, przy drodze polnej do Lisowa, torfowisko.

Vaccinium uliginosum – AB88, ok. 4 km na N od Wiechowa, przy drodze polnej do Lisowa, bór bagienny. *Verbena officinalis* – AB88, M., przypłocie. *Veronica scutellata* – AB88, przy drodze polnej między M. a Wiechowem, brzeg bagna. *Vicia lathyroides* – AB98, między M. a Czarnkowem, porzucone pole przy drodze. *Viola palustris* – AB88, ok. 4 km na N od Wiechowa, przy drodze polnej do Lisowa, torfowisko.

Summary. Floristic notes from the vicinity of Marianowo, West Pomerania region (north-western Poland). The paper presents the localities for 54 species. The area of investigations included squares ATPOL **AB87**, **AB88**, **AB96** and **AB98**. *Andromeda polifolia*, *Carex disticha*, *Chenopodium bonus-henricus*, *Hypericum humifusum*, *Platanthera bifolia* and *Sparganium minimum* are especially endangered and threatened plants of West Pomerania.

LITERATURA

ĆWIKLIŃSKI E. 1996. Rzadkie i chronione gatunki roślin naczyniowych na Pojezierzu Ińskim w województwie szczecińskim. – Zesz. Nauk. AR w Szczecinie **174**, Rol. Ser. Przyr. **64**: 71–87.

GÓRSKI P. 1995. Stanowisko *Ulex europaeus* L. z okolic Marianowa koło Stargardu Szczecińskiego. – Bad. Fizjogr. Pol. Zach. Ser. B **44**: 179–180.

MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJAC A. & ZAJAC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. Guideb. Ser. **15**: 1–303.

MÜLLER W. 1911. Flora von Pommern. Wyd. 3. ss. 376. Johs. Burmeister's Buchhandlung, Stettin.

ŻUKOWSKI W. & JACKOWIAK B. 1995. Lista roślin naczyniowych ginących i zagrożonych na Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce. – W: W. ŻUKOWSKI & B. JACKOWIAK (red.), Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. – Pr. Zakł. Taks. Rośl. Uniw. A. Mickiewicza **3**: 9–92.

PIOTR GÓRSKI, *Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, al. Niepodległości 14, PL-61-713 Poznań, Polska; e-mail: peter@amu.edu.pl*

Przyjęto do druku: 15.12.1999 r.

Materiały do flory Tatrzańskiego Parku Narodowego

Flora polskiej części Tatr od dawna była (i jest nadal) obiektem badań wielu botaników (por. MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1996). Zgromadzone w okresie ponad stu lat dane florystyczne, dotyczące występowania i rozmieszczenia roślin naczyniowych na tym obszarze, są podstawą – przygotowywanego przez ośrodek krakowski – całościowego opracowania flory Tatrzańskiego Parku Narodowego.

W niniejszej notatce znajdują się informacje o występowaniu niektórych gatunków na obszarze TPN. Daty florystyczne zgromadzono w trakcie badań fitosocjologicznych prowadzonych w ramach projektu badawczego KBN 6 P04G 035 18.

Nazewnictwo gatunków przyjęto za MIRKIEM i in. (1995). Lokalizacje i wyniesienie stanowisk ustalono według mapy „Tatry Polskie” (1992) w skali 1 : 10000.

WYKAZ GATUNKÓW

Antennaria carpatica – Tatry Zachodnie: półki skalne pod Wołowcem od strony N, 2055.

Carex lachenalii – Tatry Wysokie: Dol. Pięciu Stawów Polskich, Czerwony Piarg, wyleżysko przy szlaku na Szpiglasową Przełęcz, 1980.

Cirsium helenioides – Stosunkowo rzadki, podawany ze zboczy Miedzianego nad Morskim Okiem (PAWŁOWSKI i in. 1928), Krokwi, 1210 i powyżej Hali Tomanowej 1385, 1420 (PIĘKOŚ 1967); nowe stanowisko – Tatry Zachodnie: Wielkie Koryciska, ok. 1030.

Cortusa matthioli – Kilka stanowisk w TPN (PIĘKOŚ-MIRKOWA & ŁOBARZEWSKA 1990); nowe stanowisko – Tatry Zachodnie, Hrubasowy Uplaz, w kosówce przed Mnichami Chochołowskimi, 1545.

Diphasiastrum alpinum – Tatry Zachodnie: powyżej Smreczyńskiej Przełęczy od strony SW, 1900; przy szlaku Dol. Jarząbczą na Trzydniowiański Wierch, poniżej Przykraj Kopy, 1530.

Luzula spicata – Tatry Zachodnie: półki skalne pod Kamienistą od strony NW, 2020; pod Wołowcem od strony S, przy rozejściu szlaku na Rohacze i ścieżki trawersującej od południa Wołowiec (Tatry Słowackie), 1985.

Senecio carniolicus – Tatry Zachodnie: Hlińska Przełęcz, 1907; na grani w pobliżu Kopy Prawdy od strony Jarząbczego Wierchu, 2005.

S. carpaticus – Tatry Zachodnie: Litworowa Przełęcz, 2037.

Sibbaldia procumbens – Gatunek bardzo rzadki w Tatrach, podawany z kilku stanowisk w grupie Czerwonych Wierchów (PAWŁOWSKI 1956); nowe stanowisko – Tatry Zachodnie, Wyżnia Kondracka Przełęcz, przy szlaku w miejscu wydeptywanym przez turystów, 1770; jest to pierwsze, synantropijne stanowisko tego gatunku w Tatrach.

Zdjęcie fitosocjologiczne wykonane w płacie z sybaldią rozestlaną; zdj. 58; data 03.08.1999; pow. 3 m²; pokrycie c – 50%, d – 20%: *Salicetea herbaceae*: *Gnaphalium supinum* 2b.1, *Sibbaldia procumbens* +, *Sedum alpestre* r; *Nardo-Callunetea*: *Potentilla aurea* 2a.1, *Geum montanum* r; **Inne**: *Agrostis rupestris* 2b.1, *Phleum commutatum* +, *Mutellina purpurea* +, *Deschampsia caespitosa* +, *Poa alpina* +, *Oligotrichum hercynicum* 1.2, *Taraxacum* sp. r, *Musci* indet. 2.2.

Sorbus chamaemespilus – Gatunek stosunkowo rzadki w Tatrach, znany z kilkunastu stanowisk (por. PIĘKOŚ 1967; ZWIJACZ-KOZICA 1996); nowe stanowisko – Tatry Zachodnie, w kotle pod Jarząbczym Wierchem, przy ścieżce powyżej Jarząbczej Równi, w *Vaccinietum myrtilli* z *Calamagrostis villosa*, 1670.

Streptopus amplexifolius – Tatry Zachodnie: przy szlaku na Iwaniacką Przełęcz z Dol. Chochołowskiej, poniżej Szalasisk, 1280.

Summary. A contribution to the flora of the Tatra National Park. The paper reveals the localities of 11 species from the Tatra National Park (West Carpathians). They are: *Antennaria carpatica*, *Carex lachenalii*, *Cirsium helenioides*, *Cortusa matthioli*, *Diphasiastrum alpinum*, *Luzula spicata*, *Senecio carniolicus*, *S. carpaticus*, *Sibbaldia procumbens*, *Sorbus chamaemespilus* and *Streptopus amplexifolius*.

LITERATURA

- MIREK Z. & PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 1996. Rośliny kwiatowe i paprotniki. – W: Z. MIREK (red.), Przyroda Tatrzańskiego Parku Narodowego, ss. 786+[1]. Wyd. Tatrzański Park Narodowy. Kraków – Zakopane.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. **15**: 1–303.

- PAWŁOWSKI B. 1925. Zapiski florystyczne z Tatr. II. – Acta Soc. Bot. Pol. **3**(1): 76–96.
- PAWŁOWSKI B. 1956. Flora Tatr. Rośliny naczyniowe. **1**. ss. 672. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- PAWŁOWSKI B., SOKOŁOWSKI M., WALLISCH K. 1928. Zespoły roślin w Tatrach. Część VII. Zespoły roślinne i flora doliny Morskiego Oka. – Rozpr. Wydz. Mat.-Przyr. PAU, **67**, Dz. A/B 1927: 171–311.
- PIĘKOŚ H. 1967. Notatki florystyczne z Tatr. – Fragm. Flor. Geobot. **13**(1): 69–75.
- PIĘKOŚ-MIRKOWA H. & ŁOBARZEWSKA A. 1990. Zarzyczka górską *Cortusa matthioli* L. – ekologia, zagrożenie i ochrona. – W: H. PIĘKOŚ-MIRKOWA (red.), Ekologia, zagrożenie i ochrona rzadkich gatunków roślin górskich. – Stud. Nat. Ser. A **33**: 17–67.
- ZWIJACZ-KOZICA T. 1996. Nieznane stanowiska jarząbu nieszypułkowego *Sorbus chamaemespilus* w Tatrzańskim Parku Narodowym. – Chrońmy Przyr. Ojcz. **52**(6): 84.

PIOTR GÓRSKI, *Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, al. Niepodległości 14, PL-61-713 Poznań, Polska; e-mail: peter@amu.edu.pl*

Przyjęto do druku: 28.01.2000 r.

***Viola alba* (Violaceae) – nowy gatunek dla flory województwa śląskiego**

Viola alba Bess. posiada w Polsce nieliczne stanowiska w Karpatach – okolice Dukli i Nowego Sącza (SZAFER i in. 1986; RUTKOWSKI 1998). Po raz pierwszy gatunek opisany został przez Bessera w 1809 r. z okolic Przełęczu Dukielskiej (ZABŁOCKI 1947). Myłono go często z biało kwitającymi okazami *Viola odorata* L.. Ze względu na swoje rzadkie występowanie nie był dokładnie znany badaczom, a w zielnikach brak było okazów nie tylko z terenu Polski, ale także z innych krajów. Fiołek ten cechuje duża zmienność co do barwy i wielkości kwiatów oraz liści (ZABŁOCKI 1947; DOSTÁL & ČERVENKA 1992). Tworzy on mieszańce z *Viola ambigua*, *V. hirta*, *V. odorata*, *V. suavis*, *V. collina*, *V. riviniana* i *V. reichenbachiana* 1977).

Nowe stanowisko tego rzadkiego gatunku odkryto w rezerwacie „Łęczzak” w marcu i kwietniu 1996 r., gdzie utrzymywał się w latach 1997–1999. Rezerwat położony jest w pradolinie Odry, w odległości 40 km od Bramy Morawskiej, na terenie Raciborza (dzielnica Markowice) oraz gminy Nędza (wsie: Babice i Zawada Książęca). Prawdopodobnie *Viola alba*, jak też szereg innych gatunków południowych, wykorzystowało Bramę Morawską w swej wędrówce doliną Odry na niżowy Śląsk (KRAWIECOWA & KUCZYŃSKA 1964; SZAFER 1977).

Nieznane dotąd stanowisko *Viola alba* (Ryc. 1) obejmuje trzy płaty, leżące od siebie w niewielkiej odległości, wzdłuż drogi prowadzącej groblą między stawem Babiczak, a doliną potoku Łęgoń. Dwa większe płaty z *V. alba* usytuowane są po zachodniej stronie drogi, a trzeci, najmniejszy, po wschodniej. W największym płacie o wymiarach ok. 10 × 2,5 m naliczono ok. 300 osobników. W znajdującym się w odległości ok. 3 m na północ mniejszym płacie, o wymiarach 5 × 2,5 m stwierdzono ok. 100 osobników,